

Stórir nýggjur trolari tryggjaður Havnini

Nýstovnaða trolarafelagið í Havn, sum Havnar kommuna er størsti partaeigari í, hevur nú fingið jættað lán frá fiskaribankanum uppá 85 % av byggi-kostnaðinum. Av hesum garanterar landstýrið fyrri 1,2 milj.

Hettar er so annar trolarin til Havnina, sum nú fer í gerð við fiskaribankaláni. Hesin verður gjørdur í Portugal. Hann skal hava dampmaskinu við turbinu.

Umrøða av lög-mansrøðuni

Nú hava veljararnir um landið havt høvi til at lýða á viðgerðina av teirri røðu, lögmaður helt við setanina av ólav-søkinginum.

Óg hvussu ójavnir menn hava verið um dygdina av hesi røðu, so má tað skilast fast, at ein slík tala hevur ikki verið hildin áður við setanina av Føroya lögtingi. Hetta kann kanska best lýsast av tí, at umrøðan vardi væl út á triðja dag.

Síðan kunnu menn royna at siga hana einki at duga. Men innast inni hava teir hildið hana verið so gjølla út í æsir greinað, at hon gav mótstøðumonnunum so fullkomuliga propp í hálsin. Ein av fólkaflokksmonnunum mátti viðganga, at andstöðuflokkarnir høvdu litið krútt.

Men hvat skulu teir nú siga, tá teir eru vitandi, at at sitandi landstýri hevur grundað ein fullgjøggaðan uppbyggingarplan, sum teir ongatið høvdu havt dul ella dreyum um. Teir royna tó av síni politisku óvundsjúku at tróttu niður í fólk, at tað ikki eru landstýrisflokkarnir sum eiga æruna fyrri uppbyggingina, sum nú fer fram fiskafloktanum viðvíkjandi. — Men hetta ber so ikki til at reingja.

Tann ófrávikiligi sannleiki er tann, at um ikki lánimøguleikarnir vóru gjørdir, so rúmur og atkomuligur, so vildi aldri áhugin fyrri skipabyggingini verið so stórir, sum hann er í løtuni. Løgtingsmaður fanst at Óregaard, at hann skuldi hava sagt, at um ikki javnaðarmenn við makkarum sínum komu til í evstu stund og kastaðu Føroya fólk redningskransin, so hevði verið galið. Men tað er sannleiki. Um andstöðuflokkarnir royna at siga, at um teir sátu við, fór skipabyggingin fram á sama hátt, so er tað skeiðt og at bedraga fólk.

Nú er uppbyggingin byrjað bæði vinnu líga, mentunarlíga og ikki minst sosialt. Ikki verður helmað í, fyrr enn málið er náað.

Óg hvussu andstöðuflokkarnir politiskt eru skrávaðir púra fastir, er besta prógv-ið tað, at teir vita sær einki annað, enn at bera seg at sum skemdagestir.

— So lágt riða teir — samanber Knud Vangs atburð!

Við eina burturluting í London nýliga keypti skaldið Graham Green 12 lutaseðlar. Hann vann uppá 4 av teimum — og vann 4 signeraðar bókur av skaldinum — Graham Green.

30 línubátar aftrat

Sum fyrr frásagt eru lán jættað til 15 línubátar eftir landstýrisins figgjar-skipan (56 milj. til skipabygging).

Aftrat hesum hevur landstýrið givið sitt tilmæli til bygging av 15 línubátum aftrat. Hesir koma inn undir 85 % lánini frá fiskaribankanum. Uppi í hesum umsóknunum eru 4 nýggjar: D. P. Højgaard á Toftum skal hava 3 línubátar aftrat og Jóhan Simonsen (úr Hoyvík). 1

Friðarprís-urin

PHILIP NOEL-BAKER

Í ár var tað hin kendi bretska javnaðarinn Philip Noel-Baker, ið vann friðarprís — 220.678,14 kr.

Noel-Baker er kendur politikari og hevur havt fleiri ráðharrastørv um hendi.

Sum ungur las hann søgu, økonomi og fólkaraett og var um somu tíð sera iðin ítróttamaður. Seinri gjørdist hann lærari við arbeidarháskúlan í Oxford.

Hann hevur allar dagar verið kvækari og noktaði tí undir fyrra heimsbardaga at fara í hertænastu; menn skipaði sjálvur eina sera væl umtóktu sjúkrahustænastu og arbeiddi á ymskum vígvøllum.

Í Fólkaforbundstíðini var hann iðin talsmaður fyrri friði og semju tjóðanna millum.

Í 1936 varð hann valdur til lim av bretska undirhúsinum.

Hann var ráðharri í Attle-stjórni aftaná heimsbardagan; men sjálvur hann ikki kom at sita í teim týðningarmestu ráðharrasessum var hann væl umtóktur av øllum og gjørdi eitt stórt og dygdargott arbeiði. Í hesum tíðarskeiði var hann ráðharri fyrri St.-málum, dominionmálum og brennimálum.

1946—47 var hann formaður fyrri bretska arbeidaraflokkinum.

Bókadagur

Í dag verður bókadagur hildin í Havn og næsta leygardag í Klakksvík. Vanligt var, at bókadagur skuldi halast 1. leygar dag í november; men hetta tykist ikki at hava kunna fingist í lag tey seinastu árini.

Bókadagsnevndin hevði fyrirreikað eitt »Bókadagshald« í Sjonleikarhúsinum í gjárkvøldið.

Á býráðsfundi týskvøldið varð eftir uppskoti frá K. J. Mohr Petur í Gong valdur í staðin fyrri Hannus við Høgadals í stjórni fyrri M. A. Jacobsens grunnin, ið skal geva heiðurgávu til eitt skald á bókadegnum.

BERGHOL—VIÐVÍK

Tað er týðuligt, at berghol fleiri staðir kunna stytta nógv um veg millum bygdir og bygðaløg í Føroyum. Spurningurin er bert, um tann kostnaður, berg hol fara við sær, er rimuligur í mun til ta nýtslu, samfelagið fær av slíkum berg holi.

Í løtuni er talan um at gera tvey berghol í Føroyum: eitt, sum stytta skal um vegin millum Tvøroyri og Hvalbo, og annað gjøgnum Borðoyarfjall fyrri at fáa lagaligt vegasamband millum Klakksvík og Hvannasund. Í samband her við hugsa menn um brúgv yvir Hvannasund, so koyrandi kann verða úr Klakksvík heilt út til Viðareidis.

Beinleiðis standa hesi berghol ikki fyrri at verða gjørd. Fyrr má í hvørt fall byggi- og kostnaðarætlan fyrri tey verða fingin til vega.

Eg skal í samband við hesa ætlan lova mær at peika á nakað, sum er eitt uppskoyti til bergholið gjøgnum Borðoyarfjall, og sum eingin mær kunnugt hevur nevnt enn.

Bergholið gjøgnum Borðoyarfjall, sum ikki gongur um Árnafjørð, kemur helst at verða longri enn 1 km. Avgerandi fyrri longdina er, hvar bergholið verður lagt, og hvussu høgt menn fara upp við veggnum, áðrenn sett verður á at gera bergholið. Eftir generalstabskortinum kann vera líkt til, at hetta holið hvannasundsmegin fer at koma út onkustaðni oman fyrri bygdina í Depli. Vegin frá hollinum oman norður til bygdina Norðepli, sum liggur við trongan í sundinum verður ta ikki langur. Beint yvir av Norðepli liggur tá bygdin Hvannasund á Viðoyinni.

Norðanvert við Norðepli er lagaligast at gera brúgv yvir sundið. Har er ein smøl seglrenna, og strondin borðoyarmegin er ávikavíst høg. Úr Viðoyinni

gongur her ein ógvuliga grunn oyri, Sandoyrin, langt út á sundið. Her innan fyrri Sandoyrina vil ta vegurin yvir brúnna koma saman við vegin Viðareidi — Hvannasund. Huga vit okkum alt hetta vegasambandið gjørt, skal verða lætt at koyra úr Klakksvík út til Viðareidis ella til Hvannasunds. Her í sundinum er avgjørt kyrrupláss, og tað er líkt til, at útbyggingin av havn í hesum stað; mest kemur at verða sunnanvert bygdinna Hvannasund.

Hvussu kunna vit hugsa okkum, at fólkavøksturin fór at verða í Norðoyoyum, eftir at slíkt vegasamband varð gjørt? Vildi menning farið fram norðan fyrri Borðoyarfjall, ella vildi Klakksvíkin drigið allan fólkavøksturin at sær. Tað er spurningurin.

Við hetta vegasamband vil ta norðan fyrri Borðoyarfjall verða litið flatt lendi at byggja á umframt Viðareidi. Við bygdina Hvannasund eru byggilíkindini heilt út av lagi.

Nú liggur eitt ógvuliga stórt flatlendi í Viðvík á Viðoyinni hinumegin beint yvir av Hvannasundi. Tað er ívalyst størsta flatlendi, sum er í Norðoyoyum. Fjallið oman fyrri Hvannasund kalla menn eystanfyrri Tunnafjall, og tað er eis ini tunt. Av landkortinum siggja vit, at um vit boraðu eitt berghol gjøgnum Viðvík beint yvir av brúnni um Hvannasund, nýttist tað ikki at verða longri enn 600 metrar, til vit komu á láglandi í Viðvík. Við slíkum bergholi vildi havnin í Hvannasundi fingið stórt uppland, sum bæði var byggi- og dyrkilendi, og strondin í Viðvík er kanska vakrasta sandstrond, vit eiga í oyggjunum.

Hetta kundi verið nakað at hugsa um í samband við bergholið gjøgnum Borðoyarfjall.

Louis Zachariasen.

KLAKKSVÍK Í DAG

»HUGNALIG JÓL« — nýggj jólabók.

»Hugnalig jól« eitur jólabók, ið nú er til prentingar á Klakksvíkar prentsmiðju. Hon verður 56 síður á stóð, væl útgjørd við myndum og prentað á gott pappír. Innihaldið er sera fjølbroytt. Rithøvundarnir eru: Jóhan Nielsen, John R. Bjartalíð, Bernhard Brim, Tummus Løvgren, Simun Hansen, Robert Joensen, Fischer Heinesen, Jógvan Kjølbro, Óli Dahl, Andrias Isaksen og aðrir. Teknað hava Óli Petersen, Elinborg Lutzen, Poulina Joensen og Alfrida Zachariasen. Umframt hetta er ein hóp av myndum frá ferðini hjá Karin K. og teim 10 útróðrarbátunum til Eysturgrønlandi.

Bókmentafelag Klakksvíkar stendur fyrri útgávu. Í nevndini sita: John R. Bjartalíð, fr. m., Jóhan Nielsen, prestur lærarnir Alex Sølstein, Óli Dahl og Tummus Løvgren.

Ein hópur av fólkum kring um alt landið hevur teknað seg fyrri bókina. Vissið tygum hana beinanvegin!

»Vinir mínir«, soleiðis eitur nýggjasta yrkingarsavnið hjá skaldinum Bernhard Brim. Frammanundan hevur Bernhard Brim givið út yrkingasavnið »Bar-

dagaskaldið«, ið kom til bókadagin í 1956. Ikki tí, Bernhard er ikki so heilt nýggjur í gøtuni. Longu í bardagaárunum sá hann hansara skaldaverk — og skaldagávu — í bløðum. Onkur hevði óivað væntað meir av Bernhardi, tí vit, ið kenna skaldið, vita, at hann hevur avrikið meira, ið enn ikki er kom ið á prent; men veruliga er tað soleiðis, at vit eiga meira í umbúna, enn higartil er framkomið, og tað er dygdarverk, ið ikki skal umrøðast á hesum sinni.

Yrkingarsøvnini eru á okkara døgum ikki so tøtt; men ungu skøld okkara skulu eiga, at teir eru eingir letingar. Teir eru veruliga avreksmenn; teir arbeida, teir skapa, teir ríka og fjálga um skaldskap og mentan okkara.

Lat okkum vera teimum takksom fyrri hetta, ofta ótakssama arbeiði — pening aliga, ið hvussu er.

Lat okkum, hvør í sínum lagi, vera við at styðja og stuðla skaldskapin — við at keypa søvn og bókur teirra — fyrst og fremst bókadagin, men sjálvandi eisini hvønn dagin.

Ummæli av »Vinum mínum« kemur seinri.

65 ÁR. Í gjár fylti Justinus Nielsen Klakksvík, 65 ár.